

Statsrevisoranmodning

Undersøgelse af politiets henlæggelse af sager

Når man som borger anmelder en sag til politiet, skal man kunne stole på, at sagen bliver håndteret seriøst og grundigt efterforsket. Det er afgørende i et retssamfund, at man kan anmelde en forbrydelse og få den efterforsket, så retfærdigheden kan ske fyldest. Det er problematisk for retssikkerheden og for retsfølelsen, hvis sager henlægges uden den nødvendige efterforskning.

10. marts 2025

J.nr.:25-000267-1

Statsrevisorerne anmoder Rigsrevisionen om at undersøge:

Om politiet henlægger sager uden tilstrækkelig efterforskning, såkaldt "vask" af sager, så helt basal efterforskning undlades, og sagerne derved aldrig bliver til noget, og hvor udbredt det er.

Der er sket en markant stigning i antallet af henlæggelser i årene 2019-2024, hvorfor Rigsrevisionens undersøgelse skal have fokus på den periode. Især 2022 og 2023 har et stort antal henlæggelser - særligt på it-økonomisk kriminalitet.

Undersøgelsen bør som minimum omfatte personfarlig kriminalitet, dvs. sager bl.a. vold og voldtægt, it-økonomisk kriminalitet og menneskehandel.

I den forbindelse bedes Rigsrevisionen undersøge:

- Udviklingen i sager, hvor politiet bliver kaldt ud, der ikke fører til anmeldelse – eller hvor politiet ikke lever op til sin handlepligt, dvs. pligten til at tage en sag op ved kendskab til den.
- Udviklingen i antallet af såkaldte undersøgelsessager eller hændelser – hvor der ikke oprettes en sag med gerningskode
- Om der kan identificeres mønstre i data, der indikerer at politiet foretager systematiserede henlæggelser.
- Om de enkelte politikredse har udarbejdet retningslinjer, action cards el. lign., der kan føre til, at der ikke tages de nødvendige efterforskningsskridt i sagerne.

- Om de relevante efterforskningskridt er taget i sager om personfarlig kriminalitet, it-økonomiske sager, menneskehandel og økonomisk kriminalitet.
- Om der er mønstre, der indikerer, at relevante tekniske undersøgelser ikke bliver foretaget, fx DNA, indhentning af videoovervågning, retsmedicinske erklæringer indhentet mv.
- Om der kan identificeres mønstre i data, der indikerer, at politiet henlægger sager, der indeholder oplysninger, som kan bruges i efterforskningen, herunder undersøgelsessager og såkaldte hændelser.
- om der kan identificeres andre sagsskridt eller sagsindhold, der kan indikere systematiseret henlæggelse, herunder om dette er dokumenteret i data, der kan trækkes ud af politiets systemer.
- Om politibetjente selv har medvirket til at vaske sager og årsagen til, at de har gjort det. Eksempelvis om det er på grund af arbejdspress generelt, pres fra ledelse eller lignende. Dette kan fx undersøges ved hjælp af en anonym spørgeskemaundersøgelse.

Baggrund

En række politibetjente fortæller anonymt til Danmarks Radio, hvordan de "vasker" sager, så helt basal efterforskning undlades, så sagerne aldrig bliver til noget. Fænomenet er velkendt beretter formanden for Politiforbundet Heino Kegel: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/politiformand-om-vask-af-sager-det-er-fuldstaendigt-galt>

Det er også et fænomen som flere retsordførere i Retsudvalget kender til. Men til trods for mange beretninger om at vask af sager finder sted, så har Folketinget ikke kunnet få svar fra myndighederne på, om fænomenet reelt finder sted, og hvor udbredt det i så fald er.

Vask af sager har altid – ifølge politifolk – fundet sted i politiet. Det nye er, at personfarlig kriminalitet er kommet med. Antallet af henlæggelser steg kraftigt i årene efter politiforligets indgåelse i 2020, hvor der samtidig var et mål om at nedbringe antallet af sager. Der er en risiko for, at der derefter er henlagt sager, som var reelle for at få sagsbehandlingstiden ned. <https://anklagemyndigheden.dk/da/rigsadvokaten-voldtægtssager-tager-lang-tid>

Med voldtægtssagerne er der tidligere sket henlæggelser på undersøgelsesnumre, hvor der ikke skete efterforskning, og der er en mistanke om, at dette nu sker i form af såkaldte hændelser og at disse rummer reelle sager og har overtaget undersøgelsesnumrenes rolle. Dette bør undersøges, da hændelser er en rubricering for sager, som ikke er skarpe sagsnumre, dvs. det samme som undersøgelsesnumrene ikke var.

<https://www.ft.dk/samling/20241/almdel/REU/spm/423/2963964/index.htm>

Til trods for at der er stillet flere spørgsmål, så er det ikke lykkedes Retsudvalget for alvor at komme til bunds i hvorvidt sager henlægges uden den nødvendige efterforskning.